

Dertiende zondag door het jaar C – Cyclus 26 juni 2016

1 Koningen 19,16b.19-21

Galaten 5,1.13-18

Lucas 9,51-62

1 Koningen 19,16b.19-21

Uit het eerste boek Koningen

In die dagen zei de HEER tot Elia:

“Gij moet Elisa, de zoon van Safat zalven tot uw opvolger als profeet.”

Elia vertrok en trof Elisa, de zoon van Safat, terwijl die aan het ploegen was.

Twaalf koppels ossen gingen voor hem uit; hijzelf bevond zich bij het twaalfde.

Toen Elia langs kwam, wierp hij Elisa zijn mantel toe.

Elisa liet de ossen in de steek, liep Elia achterna en zei:

“Laat mij eerst afscheid nemen van mijn vader en mijn moeder; dan zal ik u volgen.”

Hij antwoordde hem:

“Ga maar weer terug; heb ik je soms tot iets verplicht?”

Hierop ging Elisa naar de ossen terug, slachtte er twee, kookte het vlees op het hout van de jukken en gaf het aan het werkvolk te eten.

Daarna vertrok hij, volgde Elia en werd zijn dienaar.

Galaten 5,1.13-18

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de Galaten

Broeders en zusters,

Voor de vrijheid heeft Christus ons vrij gemaakt.

Houdt dus stand

en laat u niet weer het slavenjuk opleggen.

Gij werdt geroepen om vrije mensen te zijn.

Misbruikt echter de vrijheid niet als voorwendsel voor de zelfzucht; dient elkaar in liefde.

Want de hele wet is vervat in dit éne gebod:

“Bemin uw naaste als uzelf.”

Maar als ge elkaar blijft bijten en klauwen, vrees ik dat ge elkaar op de duur zult verslinden.

Ik bedoel dit:

leeft naar de Geest,

dan zult ge niet uitvoeren wat de zelfzucht dicteert.

Wat de zelfzucht wil, strijdt met de Geest, en omgekeerd,

het verlangen van de Geest komt in botsing met het egoïsme.

Die twee liggen met elkaar overhoop,

zodat ge niet kunt doen wat ge zoudt willen doen.

Maar als ge u door de Geest laat leiden,

staat ge niet onder de wet.

Lucas 9,51-62

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Lucas

Toen de dagen van zijn verheffing hun vervulling naderden, aanvaardde Jezus vastberaden de reis naar Jeruzalem en zond boden voor zich uit.

Dezen kwamen op hun tocht in een Samaritaans dorp om er zijn verblijf voor te bereiden.

Maar de Samaritanen ontvingen Hem niet, omdat Jeruzalem het doel van zijn reis was.

Toen de leerlingen Jakobus en Johannes dit gewaar werden, vroegen ze:

“Heer, wilt Gij dat wij vuur van de hemel afroepen om hen te verdelgen?”

Maar Hij keerde zich om en wees hen op strenge toon terecht.

Daarop vertrokken zij naar een ander dorp.

Terwijl zij onderweg waren zei iemand tot Hem:

“Ik zal u volgen, waar Gij ook heen gaat.”

Jezus sprak tot Hem:

“De vossen hebben holen en de vogels hun nesten, maar de Mensenzoon heeft niets waar Hij zijn hoofd op kan laten rusten.”

Tot een ander sprak Hij:

“Volg Mij.”

Deze vroeg:

“Heer,

laat mij eerst teruggaan om mijn vader te begraven.”

Jezus zei tot hem:

“Laat de doden hun doden begraven;

maar gij,

ga heen en verkondig het Rijk Gods.”

Weer een ander zei:

“Ik zal U volgen, Heer,

maar laat mij eerst afscheid nemen van mijn huisgenoten.”

Tot hem sprak Jezus:

“Wie de hand aan de ploeg slaat maar omziet naar wat achter hem ligt, is ongeschikt voor het Rijk Gods.”

Verkondig het Rijk Gods!

Je kunt je afvragen wat mensen vandaag tegenhoudt om de persoon van Jezus te leren kennen. Wie onbevooroordeeld de evangeliën leest, kan niet anders dan onder de indruk komen van wie deze Jezus was: vrij en vrijmoedig, radicaal, onvoorspelbaar, vol mededogen. Onverschrokkenheid en menselijkheid gaan bij Hem op een bijzondere manier samen. Hij is passioneel als het aankomt op recht en waarachtigheid, maar Hij is ook nederig van hart. Hij voelt zich voor niemand te min, vooral niet voor wie aan de kant gezet zijn of wie met minachting bekeken worden. Hij is een wijze leraar, die verhalen vertelt die de mogelijkheid van een totaal andere wereld openbaren. Mensen die Hem tegenkwamen waren diep onder de indruk. En wie macht bezat of prestige, voelde zich door Hem bedreigd. Werkelijk, het verhaal over Jezus is een parel, en je zou het aan iedereen willen vertellen.

En toch lukt het ons niet. Als we kijken naar de evangeliëlezing van deze zondag, zien we iets dergelijks gebeuren. Jezus heeft net een belangrijke beslissing genomen: vanaf nu kan zijn reisdoel alleen nog maar Jeruzalem zijn, de 'stad van vrede'. In Jeruzalem wil Hij zijn zending voltooien. Vlak voor deze episode heeft Lucas het verhaal verteld van de gedaanteverandering van Jezus: deze belangrijke ervaring moet het leven van Jezus ingrijpend hebben bepaald, en moet Hem gesterkt hebben om te aanvaarden dat Hij in Jeruzalem niet alleen zijn zending, maar ook zijn eigen leven zal voltooien (Lucas 9,28-36). En zo begint vanaf Lucas 9,51 het 'grote reisverhaal' van Jezus. Lucas leidt het heel plechtig in: 'Toen de dagen van zijn verheffing hun vervulling naderden, aanvaardde Jezus vastberaden de reis naar Jeruzalem en zond boden voor zich uit' – het is ook het begin van de perikoop voor deze zondag. Jezus zendt boden uit in het gebied van Samaria. Ook in Samaria moet het Rijk Gods verkondigd worden, hoewel de omgang tussen Joden en Samaritanen niet bepaald van een leien dakje loopt. In een welbepaald Samaritaans dorp blijkt Jezus dan ook niet welkom, want ze hebben begrepen dat zijn reisdoel de stad Jeruzalem is. Ze willen Jezus niet ontvangen en ze willen Hem ook niet leren kennen, en dit op grond van ideologische tegenstellingen tussen Joden en Samaritanen. Het gesprek en de ontmoeting zijn bij voorbaat afgesprongen. De leerlingen zijn er razend om, maar Jezus reageert heel anders: niet de Samaritanen verdienen een berisping, maar zijn eigen leerlingen, die ook zelf in het bedje van de ideologie ziek zijn.

Ook wanneer allerlei ideologische vooroordelen de ontmoeting met Jezus verhinderen – zoals in onze tijd – , dan is dat blijkbaar geen reden om het Rijk Gods toch niet te verkondigen. En het geeft ons ook geen alibi om 'vuur van de hemel' te willen afroepen, want we lopen er alleen maar een berisping van de kant van Jezus mee op. De urgentie van de verkondiging van het Rijk Gods blijkt uit het vervolg van de lezing: 'Volg mij!', zegt Jezus tegen iemand die Hij ontmoet en in wie Hij het verlangen naar het Rijk Gods heeft ontdekt. De persoon in kwestie wil Jezus wel volgen, maar nog niet meteen – eerst wil hij nog zijn vader begraven. En dezelfde reactie horen we bij een ander, die Jezus wel wil volgen, maar eerst nog afscheid wil gaan nemen van zijn huisgenoten – zoals Elisa (eerste lezing). Maar Jezus wil van geen uitstel horen: 'Ga heen en verkondig het Rijk Gods!'

Het Rijk Gods, dat is die nieuwe wereld die Jezus met zijn optreden, zijn wijsheid, zijn manier van leven aan het licht brengt. Jezus zelf is de lichtende gestalte van het Rijk Gods. En wie de

realisering van dat Rijk voor ogen heeft, zal alle dagelijkse plichten en noodzakelijkheden in een ander licht gaan zien. Uiteraard bedoelt Jezus niet dat we niet de laatste eer aan onze ouders zouden moeten bewijzen door hen te begraven. Maar zijn opmerkelijke woord heeft de bevoegenheid en het radicale perspectief van een profetische uitspraak: 'Laat de doden hun doden begraven!' Want het zou wel eens kunnen zijn, dat wij ons om allerlei redenen storten op het dienstwerk van het begraven van de doden – een taak die menig kerkmens met grote accuraatheid vervult –, maar deze drukke bezigheid gebruiken als een alibi om wat veel urgenter is niet te hoeven doen: de verkondiging van het Rijk Gods. En het zou wel eens kunnen zijn dat de bekommernis om het moeizame fuseren van geloofsgemeenschappen en het afscheid nemen van een kerk die voorbij is, ons de profetische berisping van Jezus oplevert: 'Wie de hand aan de ploeg slaat maar omziet naar wat achter hem ligt, is ongeschikt voor het Rijk Gods.'

Het evangelie dat wij zondag op zondag horen, is niet bedoeld als een geruststellend verhaal. Het is ook geen 'mooi verhaal' zonder meer. Het bevat een profetische boodschap – voor ons. Want de Heer wil ons winnen voor zijn Rijk.